



Zbiór Orzeczeń

WYROK SĄDU (trzecia izba)

z dnia 14 stycznia 2015 r.*

Przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania po uchyleniu rozstrzygnięcia — Wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa — Środki ograniczające skierowane przeciwko niektórym osobom i podmiotom związanym z Osamą bin Ladenem, siecią Al-Kaida i talibami — Rozporządzenie (WE) nr 881/2002 — Zamrożenie środków finansowych i zasobów gospodarczych osoby umieszczonej w wykazie sporządzonym przez organ Narodów Zjednoczonych — Umieszczenie nazwiska tej osoby w wykazie zawartym w załączniku I do rozporządzenia nr 881/2002 — Skarga o stwierdzenie nieważności — Dopuszczalność — Termin do wniesienia skargi — Przekroczenie — Usprawiedliwiony błąd — Prawa podstawowe — Prawo do obrony — Prawo do skutecznej ochrony sądowej — Prawo do poszanowania własności — Prawo do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego

W sprawie T-127/09 RENV

Abdulbasit Abdulrahim, zamieszkały w Londynie (Zjednoczone Królestwo), reprezentowany przez P. Mosera, QC, E. Grievesa, barrister, H. Millera i R. Grahama, solicitors,

strona skarżąca,

przeciwko

Radzie Unii Europejskiej, reprezentowanej przez E. Finnegan i G. Étienne'a, działających w charakterze pełnomocników,

oraz

Komisji Europejskiej, reprezentowanej przez E. Paasivirtę i G. Valera Jordanę, działających w charakterze pełnomocników,

strona pozwana,

mającej pierwotnie za przedmiot, po pierwsze, wniosek o stwierdzenie częściowej nieważności rozporządzenia Rady (WE) nr 881/2002 z dnia 27 maja 2002 r. wprowadzającego niektóre szczególne środki ograniczające skierowane przeciwko niektórym osobom i podmiotom związanym z Osamą bin Ladenem, siecią Al-Kaida i talibami i uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 467/2001 zakazujące wywozu niektórych towarów i usług do Afganistanu, wzmacniające zakaz lotów i rozszerzające zamrożenie funduszy i innych środków finansowych w odniesieniu do talibów w Afganistanie (Dz.U. L 139, s. 9 – wyd. spec. w jęz. polskim, rozdz. 18, t. 1, s. 294), zmienionego rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1330/2008 z dnia 22 grudnia 2008 r. zmieniającym po raz 103. rozporządzenie nr 881/2002 (Dz.U. L 345, s. 60), bądź stwierdzenie częściowej nieważności tego ostatniego rozporządzenia w zakresie, w jakim dotyczy skarżącego oraz, po drugie, żądanie naprawienia szkody, jaką miały spowodować te akty,

* Język postępowania: angielski.

SĄD (trzecia izba),

w składzie: S. Pappasavvas, prezes, N.J. Forwood (sprawozdawca) i E. Bieliūnas, sędziowie,

sekretarz: S. Spyropoulos, administrator,

uwzględniając procedurę pisemną i po przeprowadzeniu rozprawy w dniu 4 lutego 2014 r.,

wydaje następujący

Wyrok

Okoliczności powstania sporu i postępowanie przed przekazaniem sprawy do ponownego rozpoznania

- 1 W dniu 21 października 2008 r. nazwisko skarżącego, Abdulbasita Abdulrahima, zostało dodane do wykazu sporządzonego przez Komitet ds. Sankcji ustanowiony rezolucją 1267 (1999) Rady Bezpieczeństwa Organizacji Narodów Zjednoczonych z dnia 15 października 1999 r. w sprawie sytuacji w Afganistanie (zwane dalej, odpowiednio, „wykazem Komitetu ds. Sankcji” oraz „Komitetem ds. Sankcji”). Fakt dodania tego nazwiska został ogłoszony w komunikacie prasowym Komitetu ds. Sankcji SC/9481, opublikowanym w dniu 23 października 2008 r.
- 2 Rozporządzeniem Komisji (WE) nr 1330/2008 z dnia 22 grudnia 2008 r. zmieniającym po raz 103. rozporządzenie Rady (WE) nr 881/2002 wprowadzające niektóre szczególne środki ograniczające skierowane przeciwko niektórym osobom i podmiotom związanym z Osamą bin Ladenem, siecią Al-Kaida i talibami (Dz.U. L 345, s. 60) nazwisko A. Abdulrahima zostało od tamtej chwili dodane do wykazu osób i podmiotów, których środki finansowe i zasoby gospodarcze powinny zostać zamrożone na podstawie rozporządzenia Rady (WE) nr 881/2002 wprowadzającego niektóre szczególne środki ograniczające skierowane przeciwko niektórym osobom i podmiotom związanym z Osamą bin Ladenem, siecią Al-Kaida i talibami i uchylającego rozporządzenie Rady (WE) nr 467/2001 zakazujące wywozu niektórych towarów i usług do Afganistanu, wzmacniające zakaz lotów i rozszerzające zamrożenie funduszy i innych środków finansowych w odniesieniu do talibów w Afganistanie (Dz.U. L 139, s. 9 – wyd. spec. w jęz. polskim, rozdz. 18, t. 1, s. 294) (zwanego dalej „spornym wykazem”).
- 3 W pkt 1 załącznika do rozporządzenia nr 1330/2008 dodanie tego nazwiska zostało uzasadnione w następujący sposób:
„[...] Dodatkowe informacje: a)[...]; b) zaangażowany w gromadzenie środków w imieniu Libijskiej Islamskiej Grupy Walczącej [Libyan Islamic Fighting Group]; c) zajmował stanowiska wyższego szczebla w [Libyan Islamic Fighting Group] w Zjednoczonym Królestwie; d) związany z Gumą Abd'rabbahem, Taherem Nasufem i Abdulbaqi Mohammedem Khaledem, dyrektorami Sanabel Relief Agency oraz z członkami [Libyan Islamic Fighting Group] w Zjednoczonym Królestwie, m.in. z Ismailem Kamoka, starszym członkiem LIGW w Zjednoczonym Królestwie, uznanym winnym i skazanym w Zjednoczonym Królestwie w czerwcu 2007 r. pod zarzutem finansowania terroryzmu”.
- 4 W motywie 5 rozporządzenia nr 1330/2008 wskazano, że „[p]onieważ wykaz ONZ nie zawiera aktualnych adresów zamieszkania wspomnianych osób fizycznych, w Dzienniku Urzędowym należy opublikować ogłoszenie, tak by dane osoby miały możliwość skontaktowania się z Komisją oraz by Komisja mogła następnie poinformować zainteresowane osoby fizyczne o powodach, dla których wprowadza się niniejsze rozporządzenie, zapewnić im możliwość przedstawienia uwag w odniesieniu

do tych powodów oraz dokonać przeglądu niniejszego rozporządzenia w celu uwzględnienia uwag oraz ewentualnych dostępnych informacji dodatkowych”. Przedmiotowe ogłoszenie zostało opublikowane w Dzienniku Urzędowym z dnia 30 grudnia 2008 r. (C 330, s. 106).

- 5 Pismem, którego podpisany oryginał wpłynął do sekretariatu Sądu w dniu 15 kwietnia 2009 r., A. Abdulrahim wniósł przeciwko Radzie Unii Europejskiej i Komisji Wspólnot Europejskich skargę, której przedmiotem w istocie było, po pierwsze, żądanie stwierdzenia nieważności rozporządzenia nr 881/2002, zmienionego rozporządzeniem nr 1330/2008 lub tego ostatniego rozporządzenia w zakresie, w jakim akty te go dotyczą, a po drugie, żądanie naprawienia szkody spowodowanej jego zdaniem przez wspomniane akty. Skarga ta została zarejestrowana pod numerem T-127/09.
- 6 Powziąwszy informację, w wyniku doręczenia skargi, o adresie A. Abdulrahima, pismem datowanym na dzień 3 lipca 2009 r. Komisja powiadomiła go o powodach umieszczenia jego nazwiska w spornym wykazie. Załącznik do tego pisma, zatytułowany: „Powody uzasadniające umieszczenie w wykazie” (zwane dalej „uzasadnieniem”) ma następujące brzmienie:

„Adbulbasit Abdulrahim [...] został umieszczony [w wykazie Komitetu ds. Sankcji] w dniu 21 października 2008 r. na podstawie §§ 1 i 2 rezolucji [Rady Bezpieczeństwa Narodów Zjednoczonych] 1822 (2008) jako osoba związana z Libyan Islamic Fighting Group (LIFG) z powodu udziału w finansowaniu, organizowaniu, ułatwianiu, przygotowywaniu lub wykonywaniu aktów lub czynności przez ten podmiot, w powiązaniu z nim, w jego imieniu lub na jego rzecz lub w celu wspierania go.

Dodatkowe informacje: Libyan Islamic Fighting Group (LIFG [...]) jest islamistyczną grupą terrorystyczną utworzoną w 1990 r. Pierwotnym celem [Libyan Islamic Fighting Group] było zastąpienie reżimu pułkownika Kadafiego rygorystycznym państwem islamskim. W latach dziewięćdziesiątych XX wieku [Libyan Islamic Fighting Group] przygotowała kilka operacji na terenie Libii, w tym usiłowanie zabójstwa pułkownika Kadafiego w 1996 r. W następstwie działań rządu libijskiego, które doprowadziły do śmierci lub aresztowania pewnej liczby członków [Libyan Islamic Fighting Group] wielu członków [Libyan Islamic Fighting Group] opuściło Libię. W dniu 3 listopada 2007 r. [Libyan Islamic Fighting Group] formalnie połączyła się z Al-Kaidą. O połączeniu poinformowano za pośrednictwem strony internetowej powiązanej z Al-Kaidą (grupa medialna Al-Saheb). O połączeniu poinformowano w dwóch klipach wideo; w pierwszym uczynił to zastępca szefa Al-Kaidy, Ayman Al-Zawahiri, w drugim – Abu Laith Al Libi, który był wówczas ważnym członkiem [Libyan Islamic Fighting Group] oraz ważnym przywódcą mudżahedinów oraz szkoleniowcem Al-Kaidy w Afganistanie, zabitym w ataku raketowym Stanów Zjednoczonych w styczniu 2008 r. [Libyan Islamic Fighting Group] jest częścią ruchu Al-Kaida, który nadal jest zagrożeniem dla światowego pokoju i bezpieczeństwa. W konsekwencji w dniu 6 października 2001 r. Narody dodały [Libyan Islamic Fighting Group] do ich skonsolidowanego wykazu podmiotów powiązanych z Al-Kaidą. [Libyan Islamic Fighting Group] została zakazana w Zjednoczonym Królestwie na podstawie Terrorism Act 2000 ze skutkiem od dnia 14 października 2005 r. Z uwagi na świadome zaangażowanie w podmiocie, który jest powiązany z Al-Kaidą i jej działalnością terrorystyczną [A. Abdulrahim] spełnia kryteria wskazania przez [Komitet ds. Sankcji]. Zgodnie z informacjami będącymi w posiadaniu Zjednoczonego Królestwa Adbulbasit Abdulrahim jest uważany za islamskiego ekstremistę zaangażowanego w działalność mającą związek z terroryzmem. Zajmował on poprzednio wysokie stanowiska w Libyan Islamic Fighting Group i nadal pozostaje w ścisłym kontakcie z kierownictwem wysokiego szczebla [Libyan Islamic Fighting Group] w Zjednoczonym Królestwie. Ma on bliskie powiązania z dyrektorami agencji pomocowej Sanabel – libijską organizacją charytatywną, którą Narody Zjednoczone określiły jako podmiot finansujący [Libyan Islamic Fighting Group] [...]. Ma również ścisłe powiązania z Ghumą Abd'rabbahem, Tahirem Nassufem i Abdulbaqim Mohammedem Khaledem, objętymi obecnie wskazaniem Narodów Zjednoczonych [...]. Do osób blisko powiązanych z A. Abdulrahimem należy Ismail Kamoka, członek kierownictwa [Libyan Islamic Fighting Group] w Zjednoczonym Królestwie. W dniu 11 czerwca

2007 r. I. Kamoka, oskarżony w Zjednoczonym Królestwie o »zawarcie porozumienia lub uczestniczenie w porozumieniu w celu udostępnienia mienia innej osobie z naruszeniem sekcji 17 [Terrorism Act 2000]«, przyznał się do winy. Przepięstwo to polegało na tym, że I. Kamoka oraz dwie inne osoby »w dniu 3 października 2005 r. lub przed tym dniem zawarli porozumienie lub uczestniczyli w porozumieniu, w następstwie którego mienie zostało lub miało zostać udostępnione innym osobom, przy czym wiedzieli oni lub mieli podstawy, by racjonalnie przypuszczać, że mienie to będzie lub będzie mogło być wykorzystane w celach terrorystycznych«. Ismail Kamoka został skazany na karę trzech lat i dziewięciu miesięcy pozbawienia wolności. [...]».

- 7 Przedstawione w ten sposób przez Komisję uzasadnienie odpowiada „streszczonemu uzasadnieniu” załączonemu do pisma wysłanego do A. Abdulrahima przez ministerstwo spraw zagranicznych i Commonwealth Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej (UK Foreign and Commonwealth Office, zwane dalej „FCO”). Odpowiada również „streszczonemu uzasadnieniu”, na którego podstawie umieszczono nazwisko A. Abdulrahima w wykazie Komitetu ds. Sankcji opublikowanym w dniu 9 marca 2009 r.
- 8 W odrębnym piśmie, złożonym w sekretariacie Sądu w dniu 30 lipca 2009 r., Komisja podniosła zarzut niedopuszczalności na podstawie art. 114 regulaminu postępowania przed Sądem.
- 9 Na pismo Komisji z dnia 3 lipca 2009 r. A. Abdulrahim udzielił odpowiedzi w postaci pisma swoich adwokatów z dnia 19 sierpnia 2009 r., zaopatrzonego w liczne załączniki mające na celu odparcie twierdzeń Komisji.
- 10 Postanowieniem z dnia 17 grudnia 2009 r. Sąd (siódma izba) pozostawił zarzut niedopuszczalności i kwestię kosztów do rozstrzygnięcia w wyroku kończącym postępowanie w sprawie.
- 11 Postanowieniem prezesa siódmej izby Sądu z dnia 26 października 2009 r. A. Abdulrahimowi przyznano pomoc w zakresie kosztów postępowania, a do jego reprezentowania zostali wyznaczeni J. Jones i M. Arani. Postanowieniem prezesa siódmej izby Sądu z dnia 14 kwietnia 2010 r. rzecone postanowienie z dnia 26 października 2009 r. zostało zmienione w ten sposób, że J. Jones i M. Arani zostali wyznaczeni jako adwokaci wspierający A. Abdulrahima. W pkt 2 sentencji tego nowego postanowienia jako adwokaci reprezentujący A. Abdulrahima zostali wyznaczeni H. Miller i E. Grieves, ze skutkiem od dnia 11 marca 2010 r.
- 12 Decyzją z dnia 3 marca 2010 r. prezes siódmej izby Sądu odmówił załączenia do akt sprawy złożonej przez Radę „dodatkowej odpowiedzi na skargę”, która wpłynęła do sekretariatu Sądu w dniu 5 lutego 2010 r. Rada wyraziła sprzeciw wobec tej decyzji w piśmie z dnia 16 marca 2010 r.
- 13 Ponieważ skład izb Sądu został zmieniony z początkiem nowego roku sądowego, sędzia sprawozdawca został przydzielony do drugiej izby, której w konsekwencji przekazano niniejszą sprawę.
- 14 W dniu 22 grudnia 2010 r. Komitet ds. Sankcji postanowił wykreślić nazwisko A. Abdulrahima ze swojego wykazu.
- 15 W dniu 6 stycznia 2011 r. adwokaci A. Abdulrahima zwrócili się pisemnie do Komisji o wykreślenie jego nazwiska ze spornego wykazu.
- 16 Rozporządzeniem Komisji (UE) nr 36/2011 z dnia 18 stycznia 2011 r. zmieniającym po raz 143. rozporządzenie Rady nr 881/2002 (Dz.U. L 14, s. 11) wzmianka dotycząca nazwiska A. Abdulrahima została usunięta ze spornego wykazu.

- 17 Pismem, które wpłynęło do sekretariatu Sądu w dniu 9 marca 2011 r., A. Abdulrahim złożył wniosek o dodatkową pomoc w zakresie kosztów postępowania na podstawie art. 94 regulaminu postępowania dla potrzeb dalszego prowadzenia sprawy. Wniosek ten został częściowo uwzględniony postanowieniem prezesa drugiej izby Sądu z dnia 10 czerwca 2011 r.
- 18 Pismem, które wpłynęło do sekretariatu Sądu w dniu 27 lipca 2011 r., Komisja przekazała Sądowi kopię rozporządzenia nr 36/2011.
- 19 Pismem sekretariatu Sądu z dnia 17 listopada 2011 r. strony zostały wezwane do pisemnego ustosunkowania się do konsekwencji, jakie należy wyciągnąć, w szczególności w odniesieniu do przedmiotu skargi, z faktu przyjęcia rozporządzenia nr 36/2011. Odpowiedziały one na to wezwanie w wyznaczonym terminie.
- 20 Postanowieniem z dnia 28 lutego 2012 r. (zwanym dalej „postanowieniem o umorzeniu postępowania”), Sąd (druga izba) orzekł, że postępowanie w sprawie skargi o stwierdzenie nieważności należy umorzyć bez konieczności uprzedniego rozstrzygnięcia o jej dopuszczalności. Jeżeli chodzi o żądanie odszkodowania, to Sąd odrzucił je jako oczywiście bezzasadne. Sąd rozdzielił także koszty dotyczące żądania stwierdzenia nieważności oraz obciążył A. Abdulrahima całością kosztów dotyczących żądania zasądzenia odszkodowania.
- 21 Pismem złożonym w sekretariacie Trybunału w dniu 13 maja 2012 r. A. Abdulrahim wniósł odwołanie od postanowienia o umorzeniu.
- 22 Wyrokiem z dnia 28 maja 2013 r., Abdulrahim/Rada i Komisja (C-239/12 P, Zb.Orz., EU:C:2013:331, zwanym dalej „wyrokiem o przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania”) Trybunał uchylił postanowienie o umorzeniu postępowania w części umarżającej postępowanie w sprawie skargi o stwierdzenie nieważności i przekazał sprawę Sądowi w celu ponownego rozpoznania skargi A. Abdulrahima o stwierdzenie nieważności. Orzekł też, że rozstrzygnięcie o kosztach nastąpi w orzeczeniu kończącym postępowanie w sprawie. Trybunał co do zasady uznał, że Sąd naruszył prawo, stwierdzając, że A. Abdulrahim utracił interes prawny w popieraniu skargi o stwierdzenie nieważności wskutek wydania rozporządzenia nr 36/2001.

Przebieg postępowania i żądania stron po przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania

- 23 Sprawa została przydzielona drugiej izbie Sądu. Ponieważ skład izb Sądu został zmieniony z początkiem nowego roku sądowego, sędzia sprawozdawca został przydzielony do trzeciej izby, której w konsekwencji przekazano niniejszą sprawę.
- 24 Zgodnie z art. 119 § 1 regulaminu postępowania strony złożyły uwagi na piśmie.
- 25 W uwagach złożonych w sekretariacie Sądu w dniu 13 sierpnia 2013 r. A. Abdulrahim wnosi do Sądu o:
 - stwierdzenie nieważności rozporządzenia nr 1330/2008 w zakresie, w jakim go ono dotyczy;
 - przyznanie mu zwrotu kosztów w związku z postępowaniem przed Sądem zarówno przed, jak i po przekazaniu sprawy przez Trybunał do ponownego rozpoznania, oraz, w każdym stanie sprawy, w związku z postępowaniem przed Trybunałem.
- 26 W uwagach złożonych w sekretariacie Sądu w dniu 30 września 2013 r. Rada wnosi do Sądu o odrzucenie skargi o stwierdzenie nieważności jako niedopuszczalnej i obciążenie A. Abdulrahima kosztami postępowania.

- 27 W uwagach złożonych w sekretariacie Sądu w dniu 27 września 2013 r. Komisja wnosi do Sądu o uznanie skargi o stwierdzenie nieważności za niedopuszczalną i obciążenie A. Abdulrahima kosztami postępowania.
- 28 Na podstawie sprawozdania sędziego sprawozdawcy Sąd (trzecia izba) postanowił otworzyć procedurę ustną oraz w ramach środków organizacji postępowania przewidzianych w art. 64 regulaminu postępowania wezwał instytucje po stronie pozwanej do ewentualnego przedstawienia wszystkich informacji i dowodów, poufnych lub nie, które mogą być w posiadaniu tych instytucji, a dotyczą faktów podniesionych w uzasadnieniu Komitetu ds. Sankcji i które ich zdaniem mają znaczenie dla kontroli sądowej dokonywanej przez Sąd na warunkach i w granicach ustalonych przez Trybunał w wyroku z dnia 18 lipca 2013 r. Komisja i in./Kadi (C-584/10 P, C-593/10 P i C-595/10 P, Zb.Orz., EU:C:2013:518, zwanym dalej „wyrokiem Kadi II”) Odpowiedziały one na to wezwanie w wyznaczonym terminie.
- 29 Wystąpienia stron i ich odpowiedzi na pytania Sądu zostały wysłuchane na rozprawie w dniu 4 lutego 2014 r., po której przeprowadzeniu procedura ustna została zamknięta, a sprawa została skierowana na naradę.

Co do faktów

- 30 A. Abdulrahim podaje, że jest obywatelem Zjednoczonego Królestwa urodzonym w Libii i że jego nazwisko, jako osoby podejrzewanej o wspieranie terroryzmu, zostało umieszczone najpierw w wykazie Komitetu ds. Sankcji, a następnie w spornym wykazie, na wniosek Zjednoczonego Królestwa. To umieszczenie w wykazie było pierwotnie, w piśmie FCO z dnia 5 listopada 2008 r., uzasadniane okolicznością, że był on członkiem Libyan Islamic Fighting Group (zwanej dalej „LIFG”), że podmiot ten był powiązany z Al-Kaidą oraz że spełniał on w związku z tym kryteria wskazania przez Komitet ds. Sankcji. Jednak od dnia 4 listopada 2009 r., jak twierdzi, FCO aktywnie działało na rzecz wykreślenia jego nazwiska z wykazu Komitetu ds. Sankcji.
- 31 A. Abdulrahim podnosi zresztą, że nigdy nie był ścigany w Zjednoczonym Królestwie lub gdzie indziej w związku z domniemanym zaangażowaniem na rzecz sieci Al-Kaida lub terroryzmu. Twierdzi, że nigdy nie umożliwiono mu udowodnienia swojej niewinności.

Co do prawa

W przedmiocie zakresu niniejszej skargi po skierowaniu sprawy przez Trybunał do ponownego rozpoznania

- 32 Jak słusznie wskazuje Rada, rozstrzygnięcie Sądu w przedmiocie żądania zasądzenia odszkodowania oraz w przedmiocie kosztów związanych z tym żądaniem, zawarte w postanowieniu o umorzeniu postępowania, nie zostało zaskarżone i w konsekwencji uzyskało powagę rzeczy osądzonej. W związku z tym należy orzec jedynie w przedmiocie żądania stwierdzenia nieważności.

W przedmiocie dopuszczalności skargi

- 33 W niniejszej sprawie bezsporne jest, że termin dwóch miesięcy przewidziany w art. 230 akapit piąty WE, obliczony przez strony, poczynając od końca czternastego dnia po opublikowaniu rozporządzenia nr 1330/2008 w Dzienniku Urzędowym, zgodnie z art. 102 § 1 regulaminu postępowania i przedłużony o zryczałtowany dziesięciodniowy termin uwzględniający odległość przewidziany w art. 102 § 2 rzeczonego regulaminu, upływał w dniu 16 marca 2009 r.

- 34 Bezsporne jest również, że kopia podpisanej skargi oraz załączników do niej została przekazana sekretariatowi Sądu faksem w dniu 16 marca 2009 r., że uwierzytelnione odpisy tej skargi wpłynęły do sekretariatu w dniu 26 marca 2009 r., podobnie jak jeden jej egzemplarz zawierający nowy podpis, inny niż podpis złożony na kopii przekazanej faksem oraz że podpisany oryginał skargi wpłynął do sekretariatu Sądu dopiero w dniu 15 kwietnia 2009 r., a więc po upływie terminu dziesięciu dni od dnia wysłania jej faksem, ustanowionego w art. 43 § 6 regulaminu postępowania.
- 35 Wynika stąd, że skarga została wniesiona po terminie rozpatrywanym w świetle tych przepisów.
- 36 Skarga okaże się również złożona po terminie, jeżeli zamiast liczyć go, poczynając od dnia publikacji rozporządzenia w Dzienniku Urzędowym, to jest dnia 23 grudnia 2008 r., jak to uczyniły strony w swoich pismach, zostanie on obliczony, poczynając od daty zawiadomienia dla zainteresowanych osób opublikowanego w Dzienniku Urzędowym w dniu 30 grudnia 2008 r. (zob. pkt 4 poniżej), jak nakazał Trybunał w wyroku z dnia 23 kwietnia 2013 r., Gbagbo/Rada (od C-478/11 P do C-482/11 P, Zb.Orz., EU:C:2013:258, pkt 53–59).
- 37 Jednak z dokumentów zawartych w aktach sprawy oraz z wyjaśnień A. Abdulrahima zawartych między innymi w piśmie skierowanym do sekretariatu Sądu w dniu 8 maja 2009 r. i popartych załączonymi dokumentami potwierdzającymi wynika, że jego adwokaci, w celu nadania podpisanego oryginału skargi wraz z uwierzytelnionymi odpisami do sekretariatu Sądu w Luksemburgu zwrócili się do firmy kurierskiej podlegającej historycznemu operatorowi pocztowemu w Zjednoczonym Królestwie (zwanej dalej „firmą kurierską”) w dniu 16 marca 2009 r., około godz. 17. Adres pocztowy sekretariatu jest prawidłowo wskazany na kopercie firmy kurierskiej, z której usług skorzystano w tym celu, a cena usługi, to jest 37,29 GBP (funtów szterlingów), została należycie uiszczona.
- 38 Po telefonicznym powiadomieniu ich w dniu 25 marca 2009 r. przez sekretariat Sądu, że nie wpłynęły jeszcze do niego dokumenty powierzone w ten sposób firmie kurierskiej, adwokaci A. Abdulrahima w tym samym dniu wysłali na adres sekretariatu nowe uwierzytelnione odpisy skargi za pośrednictwem międzynarodowej firmy kurierskiej DHL. Jednocześnie wysłali do sekretariatu Sądu egzemplarz skargi opatrzony nowym oryginalnym podpisem, różniącym się jednak od podpisu złożonego na oryginale. Dokumenty te wpłynęły do sekretariatu Sądu w dniu 26 marca 2009 r.
- 39 Następnie okazało się, że z niewyjaśnionej przyczyny firma kurierska nie dostarczyła przedmiotowych dokumentów, które zostały zwrócone adwokatom A. Abdulrahima, bez dodatkowego wyjaśnienia, w dniu 14 kwietnia 2009 r. W tym samym dniu zwrócili się więc oni do DHL, która następnego dnia dostarczyła podpisany oryginał skargi do sekretariatu Sądu.
- 40 W ww. postanowieniu o przyznaniu pomocy w zakresie kosztów postępowania z dnia 26 października 2009 r. prezes siódmej izby Sądu uznał, że nie można wykluczyć, że te dokumenty i wyjaśnienia potwierdzają istnienie nieprzewidywalnych okoliczności lub siły wyższej w rozumieniu art. 45 statutu Trybunału Sprawiedliwości lub usprawiedliwionego błędu, który uniemożliwił A. Abdulrahimowi złożenie podpisanego oryginału skargi w przewidzianym w art. 43 § 6 regulaminu postępowania terminie dziesięciu dni po wysłaniu kopii tego oryginału faksem.
- 41 Rada i Komisja utrzymują jednak, że fakty, na które powołuje się A. Abdulrahim, nie mogą być uznane za wyjątkowe sytuacje polegające na nieprzewidywalnych okolicznościach lub sile wyższej w rozumieniu art. 45 akapit drugi statutu Trybunału Sprawiedliwości i utrwalonego orzecznictwa.
- 42 Po pierwsze, jak twierdzą, A. Abdulrahim zdecydował się na skorzystanie z najmniej wiarygodnej pod względem terminowości dostaw oraz możliwości śledzenia przesyłek usługi firmy kurierskiej. Potwierdzenie nadania załączone do pisma jego adwokatów z dnia 8 maja 2009 r. wskazuje bowiem, że wybrana usługa nie obejmuje śledzenia przesyłki. Ponadto, zgodnie z informacjami zamieszczonymi

na stronie internetowej tej firmy kurierskiej wynika, że termin doręczenia wynosi przynajmniej cztery dni, podczas gdy dwie inne usługi oferowane przez tę spółkę obejmują śledzenie przesyłki oraz terminy doręczenia wynoszące od jednego do trzech dni.

- 43 Po drugie, podnoszą, że A. Abdulrahim nie sprawdził w sekretariacie, czy oryginał skargi rzeczywiście został złożony przed upływem terminu. Zareagował dopiero, gdy zatelefonowano do niego z sekretariatu. Tymczasem w tym momencie, to jest w przeddzień upływu terminu, było już zbyt późno na odebranie oryginału skargi z firmy kurierskiej i wysłanie jej do Sądu w terminie.
- 44 W takich okolicznościach, zdaniem Komisji, A. Abdulrahim nie może powoływać się na nieprawidłowe funkcjonowanie lub niewykonanie umowy przez firmę kurierską w celu uwolnienia się od skutku upływu terminu do wniesienia skargi.
- 45 W tej kwestii należy przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecznictwem art. 45 statutu Trybunału Sprawiedliwości stosuje się w przypadku nadzwyczajnych trudności, niezależnych od woli osoby, które okazują się nie do uniknięcia mimo zachowania należytej staranności (wyroki: z dnia 9 lutego 1984 r., Acciaierie e Ferriere Busseni/Komisja, 284/82, Rec, EU:C:1984:47, pkt 11; z dnia 26 listopada 1985 r., Cockerill-Sambre/Komisja, 42/85, Rec, EU:C:1985:471, pkt 10; postanowienie z dnia 8 listopada 2007 r., Belgia/Komisja, C-242/07 P, Zb.Orz., EU:C:2007:672, pkt 16, 17). Niedawno Trybunał przypominał, że to zainteresowany powinien wykazać, po pierwsze, że to nadzwyczajne, nieprzewidywalne i niezależne od niego okoliczności spowodowały niemożność dochowania terminu do wniesienia skargi przewidzianego w art. 263 akapit szósty TFUE oraz, po drugie, że nie był w stanie przeciwdziałać następstwom takiego zdarzenia poprzez przedsięwzięcie odpowiednich środków, niewymagających jednak podjęcia nieproporcjonalnych do zamierzonego skutku działań (ww. w pkt 36 wyrok Gbagbo/Rada, EU:C:2013:258, pkt 72). Zainteresowany powinien w szczególności wnikliwie nadzorować przebieg postępowania, a zwłaszcza wykazać się należyłą starannością w celu dochowania przewidzianych terminów (zob. wyrok Trybunału z dnia 22 września 2011 r., Bell & Ross/OHIM, C-426/10 P, Zb.Orz., EU:C:2011:612, pkt 48 i przytoczone tam orzecznictwo).
- 46 W niniejszej sprawie z faktów i okoliczności przedstawionych w pkt 37–39 powyżej, a także z dokumentów zawartych w aktach sprawy wynika, że adwokaci A. Abdulrahima wykazali dochowanie należytej staranności, w szczególności ściśle stosowali się do pkt 7 praktycznych instrukcji dla stron, zgodnie z którym oryginał skargi powinien zostać wysłany „niezwłocznie po złożeniu kopii [faksem]”. Podpisany oryginał skargi został bowiem powierzony firmie kurierskiej w dniu 16 marca 2009 r., to jest w dniu wysłania kopii faksem.
- 47 Sąd uważa ponadto, że adwokaci mogli rozsądnie spodziewać się, że rzeczony podpisany oryginał zostanie dostarczony do sekretariatu w terminie krótszym niż 10 dni, którymi w tym celu dysponowali, licząc od dnia 16 marca 2009 r. Zwrócili się bowiem w tym celu do firmy kurierskiej uważanej za wiarygodną, zależnej od historycznego operatora pocztowego w Zjednoczonym Królestwie. Firma kurierska informuje zresztą na swojej stronie internetowej, że zwykle zapewnia doręczenie przesyłki na adres w Luksemburgu w ramach swojej standardowej usługi, to jest tej, którą wybrali adwokaci A. Abdulrahima, w terminie od czterech do sześciu dni, to jest znacznie krótszym niż 10 dni, które przysługiwały tym adwokatom, zatem termin ten pozostawiał im zapewniający spokój margines bezpieczeństwa.
- 48 Z pewnością, jak wskazują Komisja i Rada, firma kurierska oferuje dwie inne usługi przesyłek międzynarodowych, wyraźnie droższe, zapewniające zwykle doręczenie takiej przesyłki w terminie od dwóch do trzech dni i pozwalające ponadto na śledzenie przesyłki (tracking).

- 49 Nie można jednak wymagać od skarżącego, tym bardziej, jeżeli została mu przyznana, jak w niniejszej sprawie, pomoc w zakresie kosztów postępowania, by zdecydował się na skorzystanie z droższej usługi przesyłek międzynarodowych oferowanej przez operatora pocztowego, skoro tańsza usługa tego samego operatora wydaje się zasadniczo właściwa, by zapewnić przekazanie podpisanego oryginału skargi do sekretariatu Sądu w przepisany terminie.
- 50 Jeżeli chodzi o okoliczność, że adwokaci A. Abdulrahima nie upewnili się, poprzez skontaktowanie się z sekretariatem Sądu, co do rzeczywistego otrzymania przez Sąd podpisanego oryginału skargi, to należy zauważyć, że nie jest ona decydująca w świetle orzecznictwa, które nie wymaga takiego konkretnie działania, tym bardziej że terminy są ustalane co do zasady po to, aby je wykorzystywać (wyroki: z dnia 19 kwietnia 1988 r., Inter-Kom, 71/87, Rec, EU:C:1988:186, pkt 20; z dnia 20 czerwca 2006 r., Grecja/Komisja, T-251/04, EU:T:2006:165, pkt 53).
- 51 W każdym razie adwokaci A. Abdulrahima nie mogli nic więcej uczynić, by po powierzeniu podpisanego oryginału skargi firmie kurierskiej zaradzić niewykonaniu umowy przez tę firmę, ponieważ właśnie z powodu tego niewykonania rzeczony oryginał został „zagubiony” i nie mógł zostać przez nich odzyskany, niezależnie od tego, jakie podjęliby starania i wysiłek w celu dostarczenia go do sekretariatu Sądu w inny sposób.
- 52 Dokładniej rzecz ujmując, w dniu 25 marca 2009 r., jak i w dniach bezpośrednio poprzedzających tę datę, adwokaci A. Abdulrahima, gdyby nie chcieli ograniczać się do oczekiwania w nadziei, że firma kurierska odnajdzie i dostarczy we właściwym czasie zagubiony oryginał, w rzeczywistości dysponowali tylko jednym „sposobem”, by usiłować zaradzić niewykonaniu umowy przez firmę kurierską, polegającym na wysłaniu bezpośrednio do sekretariatu Sądu egzemplarza skargi opatrzonego nowym oryginalnym podpisem w celu zastąpienia zagubionego oryginału. Jak wyjaśnili na rozprawie, takie właśnie działania podjęli.
- 53 W tych okolicznościach Sąd uważa, że adwokaci A. Abdulrahima usiłowali zaradzić nieprzewidywalnej utracie podpisanego oryginału skargi i dochować przepisanych terminów.
- 54 W ten sposób w niniejszej sprawie zostały spełnione kryteria zaistnienia nieprzewidywalnych okoliczności określone w orzecznictwie, jako że przekroczenie terminu do wniesienia skargi można przypisać wyłącznie dotąd niewyjaśnionemu nieprawidłowemu funkcjonowaniu lub niewykonaniu umowy przez firmę kurierską, czego normalnie nie można było przewidzieć i czemu usiłowano zaradzić z pełną wymaganą starannością.
- 55 Z powyższych ustaleń wynika, że zarzut niedopuszczalności podniesiony przez Komisję i popierany przez Radę powinien być oddalony.

W przedmiocie dopuszczalności uwag na piśmie złożonych przez A. Abdulrahima po przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania

- 56 Rada zauważa, że uwagi A. Abdulrahima w przedmiocie dalszego toku postępowania zostały wysłane do Sądu pocztą elektroniczną w dniu 26 lipca 2013 r., natomiast, jej zdaniem, podpisany oryginał tych uwag został złożony po upływie dziesięciodniowego terminu określonego w art. 43 § 6 regulaminu postępowania. W konsekwencji za dzień złożenia tych uwag należy uznać dzień 13 sierpnia 2013 r. Rada uważa zatem, że uwagi te, ze względu na ich złożenie po upływie terminu dwóch miesięcy przewidzianego w art. 119 § 1 lit. a) regulaminu postępowania, są niedopuszczalne.
- 57 W tej kwestii Rada wychodzi z założenia, że rzeczony termin dwóch miesięcy liczony od dnia doręczenia zainteresowanemu wyroku przekazującego sprawę do ponownego rozpoznania, przedłużony o zryczałtowany dziesięciodniowy termin uwzględniający odległość, na dzień 13 sierpnia 2013 r. już upłynął.

- 58 Tymczasem z informacji zawartych w aktach postępowania wynika, że w rzeczywistości termin ten w tym dniu, to jest 13 sierpnia 2013 r., upływał. Doręczenie A. Abdulrahimowi wyroku przekazującego sprawę do ponownego rozpoznania zostało bowiem dokonane poprzez dostarczenie mu rzeczonoego wyroku listem poleconym, którego odbiór potwierdził w dniu 3 czerwca 2013 r. Tak więc termin z art. 119 § 1 lit. a) regulaminu postępowania, przedłużony o zryczałtowany dziesięciodniowy termin uwzględniający odległość, upłynął w dniu 13 sierpnia 2013 r.
- 59 W konsekwencji stwierdzić trzeba, że uwagi na piśmie A. Abdulrahima zostały złożone w sekretariacie Sądu w ostatnim dniu rzeczonoego terminu i nie należy ich odrzucać jako niedopuszczalnych.

Co do istoty skargi o stwierdzenie nieważności

- 60 A. Abdulrahim podnosi formalnie cztery zarzuty na poparcie skargi o stwierdzenie nieważności. Pierwszy z nich dotyczy naruszenia przysługującego mu prawa do bycia wysłuchanym. Drugi dotyczy naruszenia prawa do skutecznej ochrony sądowej lub prawa do rzetelnego procesu, chronionych w art. 6 i 13 europejskiej Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, podpisanej w Rzymie w dniu 4 listopada 1950 r. i zawartych w art. 47 Karty praw podstawowych Unii Europejskiej. Trzeci dotyczy naruszenia prawa do spokojnego korzystania z mienia i własności. Czwarty dotyczy naruszenia prawa do poszanowania życia prywatnego i rodzinnego.
- 61 Zasadniczo Trybunał wskazał również, w pkt 75 wyroku o przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania, że A. Abdulrahim nie przywołał wyłącznie zarzutów dotyczących naruszenia prawa do obrony, ale „zakwestionował również to, że był związany z Al-Kaidą” oraz że „podnosił, że umieszczenie go w spornym wykazie nastąpiło tylko dlatego, iż należał do wspólnoty uchodźców libijskich, z których niektórzy według władz Zjednoczonego Królestwa mieli być zaangażowani w działalność terrorystyczną”.
- 62 Jeżeli chodzi natomiast o postępowanie sądowe, to Trybunał w ww. w pkt 28 wyroku Kadi II (EU:C:2013:518, pkt 119) orzekł, że w przypadku zakwestionowania przez zainteresowaną osobę zgodności z prawem decyzji o umieszczeniu lub pozostawieniu jej nazwiska w spornym wykazie, sąd Unii powinien w szczególności, w ramach kontroli sądowej zgodności z prawem powodów uzasadniających taką decyzję, upewnić się, że decyzja ta opiera się na wystarczająco solidnej podstawie faktycznej. Oznacza to sprawdzenie okoliczności faktycznych podnoszonych w uzasadnieniu, które leży u podstaw wspomnianej decyzji, tak aby kontrola sądowa nie była ograniczona do oceny abstrakcyjnego prawdopodobieństwa przywołanych powodów, ale dotyczyła tego, czy powody te – lub co najmniej jeden z nich, uważany za sam w sobie wystarczający do wsparcia tejże decyzji – są wykazane.
- 63 W tym celu sąd Unii ma obowiązek przeprowadzić to badanie, zwracając się w razie potrzeby do właściwego organu Unii o przedstawienie informacji lub dowodów, poufnych lub nie, mających znaczenie dla takiego badania (ww. w pkt 28 wyrok Kadi II, EU:C:2013:518, pkt 120; zob. również analogicznie wyrok z dnia 4 czerwca 2013 r., ZZ, C-300/11, Zb.Orz., EU:C:2013:363, pkt 59). To właśnie w celu przestrzegania tych szczegółowych zasad, jakim według Trybunału powinna podlegać kontrola sądowa, której przeprowadzenie należy do sądu Unii, Sąd zastosował środek organizacji postępowania opisany w pkt 28 powyżej.
- 64 To bowiem do właściwego organu Unii należy – w razie zakwestionowania – wykazanie zasadności powodów wysuniętych przeciwko konkretnej osobie, a nie do tej osoby przedstawienie zaprzeczającego dowodu braku zasadności wspomnianych powodów (ww. w pkt 28 wyrok Kadi II, EU:C:2013:518, pkt 121).

- 65 W tym celu nie jest wymagane, by wspomniany organ przedstawił przed sądem Unii wszystkie informacje i dowody nieodłącznie związane z powodami podniesionymi w uzasadnieniu przedłożonym przez Komitet ds. Sankcji. Jest istotne jednakże, by przedstawione informacje lub dowody wykazywały powody wysunięte przeciwko zainteresowanej osobie (ww. w pkt 28 wyrok Kadi II, EU:C:2013:518, pkt 122).
- 66 Jeśli właściwy organ Unii nie jest w stanie zastosować się do wezwania sądu Unii, sąd ten musi wtedy oprzeć się jedynie na materiałach, które zostały mu przekazane, mianowicie w niniejszym przypadku na wskazaniach zawartych w uzasadnieniu przedłożonym przez Komitet ds. Sankcji, uwagach i dowodach odciążających przedstawionych przez zainteresowaną osobę, a także na odpowiedzi właściwego organu Unii na te uwagi. Jeśli materiały te nie pozwalają na stwierdzenie zasadności danego powodu, sąd Unii pomija ten powód jako uzasadnienie rozpatrywanej decyzji o umieszczeniu w wykazie lub o pozostawieniu wpisu (ww. w pkt 28 wyrok Kadi II, EU:C:2013:518, pkt 123).
- 67 Jeśli natomiast właściwy organ Unii przedstawi mające znaczenie informacje lub dowody, sąd Unii powinien sprawdzić materialną prawidłowość podnoszonych okoliczności faktycznych w odniesieniu do tych informacji lub dowodów oraz ocenić moc dowodową tych ostatnich w zależności od okoliczności konkretnej sprawy i w świetle ewentualnych uwag przedstawionych w szczególności przez zainteresowaną osobę w tym względzie (ww. w pkt 28 wyrok Kadi II, EU:C:2013:518, pkt 124), w razie potrzeby przy użyciu metod pozwalających na pogodzenie z jednej strony prawnie uzasadnionych względów bezpieczeństwa dotyczących charakteru i źródeł informacji branych pod uwagę przy wydawaniu danego aktu, a z drugiej strony konieczności zagwarantowania stronie w wystarczającym stopniu przestrzegania jej uprawnień procesowych, zgodnie ze wskazówkami Trybunału zawartymi w pkt 125–129 ww. w pkt 28 wyroku Kadi II (EU:C:2013:518).
- 68 Pamiętając o prewencyjnym charakterze rozpatrywanych środków ograniczających, należy zauważyć, że jeżeli w ramach kontroli zgodności z prawem zaskarżonego aktu, określonej w pkt 117–129 ww. w pkt 28 wyroku Kadi II (EU:C:2013:518), sąd Unii uzna, że przynajmniej jeden z powodów wskazanych w uzasadnieniu przedstawionym przez Komitet ds. Sankcji jest wystarczająco precyzyjny i konkretny, że jest wykazany i że stanowi sam w sobie wystarczającą podstawę do wsparcia tego aktu, to okoliczność, iż te pozostałe powody tym się nie cechują, nie może uzasadniać stwierdzenia nieważności rzezonego aktu. W przeciwnym wypadku stwierdzi nieważność zaskarżonego aktu (ww. w pkt 28 wyrok Kadi II, EU:C:2013:518, pkt 130).
- 69 Z powyższej analizy wynika, że poszanowanie prawa do obrony i prawa do skutecznej ochrony sądowej wymaga, po pierwsze, aby właściwy organ Unii poinformował zainteresowaną osobę o przedstawionym przez Komitet ds. Sankcji uzasadnieniu, na którym opiera się decyzja o umieszczeniu lub pozostawieniu nazwiska wspomnianej osoby w spornym wykazie, aby umożliwić jej użyteczne przedstawienie swoich uwag w tym względzie i aby zbadał starannie i bezstronnie zasadność podnoszonych powodów w świetle sformułowanych uwag i przedstawionych przez tę osobę ewentualnych dowodów odciążających (ww. w pkt 28 wyrok Kadi II, EU:C:2013:518, pkt 135).
- 70 Poszanowanie wspomnianych praw wymaga, po pierwsze, by w przypadku sporu sądowego sąd Unii skontrolował – w świetle przedstawionych mu materiałów – w szczególności, czy przywołane w uzasadnieniu przedłożonym przez Komitet ds. Sankcji powody są wystarczająco precyzyjne i konkretne oraz, w razie potrzeby, czy rzeczywistość okoliczności faktycznych odpowiadających danemu powodowi została wykazana w świetle przekazanych materiałów (ww. w pkt 28 wyrok Kadi II, EU:C:2013:518, pkt 136).
- 71 Natomiast nieudostępnienie przez właściwy organ Unii zainteresowanej osobie i następnie sądowi Unii informacji lub dowodów znajdujących się wyłącznie w posiadaniu Komitetu ds. Sankcji lub zainteresowanego członka Organizacji Narodów Zjednoczonych (ONZ) związanych z uzasadnieniem, które leży u źródeł rozpatrywanej decyzji, nie może jako takie stanowić podstawy do stwierdzenia naruszenia tychże praw. Jednakże w takiej sytuacji sąd Unii, którego zadaniem jest skontrolowanie

faktycznej zasadności powodów zawartych w uzasadnieniu przedłożonym przez Komitet ds. Sankcji przy uwzględnieniu uwag i dowodów odciążających ewentualnie przedstawionych przez zainteresowaną osobę oraz odpowiedzi właściwego organu Unii na te uwagi, nie będzie dysponował informacjami uzupełniającymi ani dowodami. W rezultacie, jeżeli nie będzie miał możliwości stwierdzenia zasadności tych powodów, powody te nie będą mogły służyć za podstawę zaskarżonej decyzji o umieszczeniu w wykazie (ww. w pkt 28 wyrok Kadi II, EU:C:2013:518, pkt 137).

- 72 W niniejszej sprawie powody przedstawione w uzasadnieniu, w brzmieniu przekazanym przez Komitet ds. Sankcji (zob. pkt 6 powyżej), sprowadzały się zasadniczo do zarzucenia A. Abdulrahimowi „świadomego zaangażowania w podmiocie, który jest powiązany z Al-Kaidą i jej działalnością terrorystyczną”, to jest LIFG. Dokładniej A. Abdulrahimowi zarzucono, po pierwsze, zajmowanie wysokich stanowisk w LIFG, po drugie, pozostawanie w ścisłym kontakcie z kierownictwem LIFG w Zjednoczonym Królestwie, po trzecie, bliskie powiązania z dyrektorami agencji pomocowej Sanabel, po czwarte, ścisłe powiązania z Ghumą Abd'rabbahem, Tahirem Nassufem i Abdulbaqim Mohammedem Khaledem oraz, po piąte, bliskie powiązania z Ismailem Kamoką.
- 73 Jeżeli chodzi, po pierwsze, o powód uzasadniający natury ogólnej podniesiony w ten sposób wobec A. Abdulrahima, to opiera się on na podwójnym wspólnym założeniu, wprost przedstawionym w uzasadnieniu, zgodnie z którym, po pierwsze, A. Abdulrahim był „zaangażowany” w LIFG oraz, po drugie, LIFG była początkowo powiązana z Al-Kaidą, a następnie z nią się połączyła, a zatem wszyscy jej członkowie i osoby z nią powiązane spełniają kryteria wskazania przez Komitet ds. Sankcji jako osoby powiązane z Al-Kaidą. Domniemana więź, jaką A. Abdulrahim miał utrzymywać z Al-Kaidą jest więc uzasadniana wyłącznie z jednej strony jego związkami z LIFG, a z drugiej strony przyłączeniem się LIFG do Al-Kaidy, z którą oficjalnie połączyła się w listopadzie 2007 r.
- 74 Tymczasem to podwójne założenie nie wydaje się być solidnie wykazane i uzasadnione w świetle nie tylko zaprzeczania im w sposób szczegółowy przez A. Abdulrahima, ale również ustaleń faktycznych dokonanych suwerennie przez właściwe sądy angielskie w orzeczeniach przedłożonych przez A. Abdulrahima i dołączonych do akt sprawy.
- 75 Jeżeli chodzi o istotę tych zaprzeczeń, to należy bliżej przyjrzeć się pisemnemu oświadczeniu („witness statement”) A. Abdulrahima noszącemu datę 13 marca 2009 r. (załącznik 11 do skargi), pismu jego adwokatów do Komisji z dnia 19 sierpnia 2009 r. w odpowiedzi na uzasadnienie (załącznik 4 do repliki kierowanej do Rady) oraz pismu jego adwokatów do Komisji z dnia 16 kwietnia 2010 r. sporządzonemu w ramach procedury przeglądu przypadku A. Abdulrahima (załącznik 1 do uwag A. Abdulrahima po przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania).
- 76 W tej kwestii A. Abdulrahim twierdzi zasadniczo, że nigdy nie był powiązany z Al-Kaidą, Osamą bin Ladenem lub talibami i że w żaden sposób nie był powiązany z działalnością terrorystyczną. Co do jego domniemanego zaangażowania w sieć Al-Kaida podaje bardziej szczegółowo, że opuścił Libię, ponieważ sprzeciwiał się reżimowi pułkownika Kadafiego i jego życie było zagrożone; z tego powodu przyznano mu prawo azylu w Zjednoczonym Królestwie. Twierdzi, że przystąpił do LIFG w 1996 r., gdyż ta przeciwstawiała się pułkownikowi Kadafiemu i wspierała islam, jednak dodaje, że od końca 2000 r. lub początku 2001 r. nie był tam już w żaden sposób zaangażowany. Odnośnie do domniemanego powiązania LIFG z Al-Kaidą podnosi on, że w 2007 r. dołączyła do Al-Kaidy jedynie „część afgańska” LIFG, co potwierdził sam Ayman Al-Zawahiri w wywiadzie z dnia 17 kwietnia 2008 r. A. Abdulrahim deklaruje gotowość zawnioskowania świadków, którzy będą mogli potwierdzić jego słowa, a także gotowość do przedstawienia opinii eksperta w sprawach organizacji i działalności LIFG i sytuacji w Libii, jeżeli Sąd uzna to za konieczne.
- 77 Wobec braku przedstawienia przez pozwane instytucje jakiegokolwiek innej informacji lub jakiegokolwiek dowodu na poparcie twierdzenia dotyczącego przystąpienia A. Abdulrahima do LIFG, twierdzenie to jest wystarczająco uzasadnione wyłącznie w odniesieniu do okresu od 1996 r. do końca 2000 r. lub początku 2001 r., to jest okresu, którego nie dotyczy konkretnie twierdzenie o powiązaniu

LIFG z Al-Kaidą, a tym bardziej o połączeniu tych dwóch podmiotów w listopadzie 2007 r. W tej kwestii należy zauważyć, że ze słów A. Abdulrahima wynika, że przestał być członkiem LIFG na prawie rok przed umieszczeniem jej w wykazie Komitetu ds. Sankcji, co nastąpiło w dniu 6 października 2001 r. Należy również zwrócić uwagę na odstęp czasowy między udowodnionym członkostwem A. Abdulrahima w LIFG, to jest od 1996 r. do końca 2000 r. lub początku 2001 r., a dniem jego umieszczenia w spornym wykazie, to jest 22 grudnia 2008 r. (ww. w pkt 28 wyrok w sprawie Kadi II, EU:C:2013:518, pkt 156).

- 78 Uwzględnić również należy w zakresie, w jakim zawierają one istotne ustalenia dotyczące LIFG i jej członków, niektóre orzeczenia właściwych sądów angielskich, przedłożone przez A. Abdulrahima w celu dołączenia do akt sprawy, to jest wyrok z dnia 27 kwietnia 2007 r., *DD and AS v. Secretary of State for the Home Department SC/50/2005 and SC/42/2005*, Special Immigration Appeal Commission (SIAC), wyrok z dnia 14 listopada 2008 r., *AU and Others v. Secretary of State of the Home Department [2008] EWHC 2789 (Admin)*, High Court of Justice (England & Wales) (Queen's Bench Division, Administrative Court), oraz wyrok z dnia 30 kwietnia 2009 r., *AV v. Secretary of State for the Home Department [2009] EWHC 902 (Admin)*, High Court of Justice (Queen's Bench Division, Administrative Court) (odpowiednio załączniki 3, 4 i 5 do repliki adresowanej do Komisji).
- 79 Z jednej strony orzeczenia te potwierdzają co do zasady, że przynajmniej do marca 2004 r. LIFG nie była przez służby bezpieczeństwa Zjednoczonego Królestwa uważana za zagrożenie dla bezpieczeństwa narodowego, jako że jej głównym celem było wówczas obalenie rządu libijskiego. I tak wyrok SIAC wskazuje w szczególności, że LIFG została zakazana w Stanach Zjednoczonych jako organizacja terrorystyczna dopiero w 2004 r., a w Zjednoczonym Królestwie – w dniu 14 października 2005 r.
- 80 Z drugiej strony z orzeczeń tych wynika zasadniczo, że według właściwych sądów angielskich nawet po 2001 r. i do roku 2007, a nawet później, to nie ogół członków LIFG przyłączył się lub przystąpił do Al-Kaidy, lecz jedynie ich część. Sądy te odmówiły więc stwierdzenia, że fakt, iż dana osoba jest związana z LIFG automatycznie oznacza, że osoba ta ma związek z Al-Kaidą. Stanowisko, jakie zajęły te sądy, polegało raczej na przyjęciu, że niektórzy członkowie LIFG zbliżyli się do Al-Kaidy lub byli z nią związani, podczas gdy inni koncentrowali się wyłącznie na Libii. Ich zdaniem należy badać związki z Al-Kaidą w poszczególnych przypadkach na podstawie indywidualnych działań każdego z zainteresowanych.
- 81 Należy wskazać, że dwa spośród tych trzech orzeczeń są wcześniejsze niż umieszczenie A. Abdulrahima w spornym wykazie.
- 82 W tych okolicznościach należy stwierdzić, że sam udowodniony fakt przynależności A. Abdulrahima do LIFG w okresie, co do którego przyznaje, że był jej członkiem, nie może uzasadniać zastosowania środków ograniczających wobec niego, jako osoby powiązanej z Al-Kaidą, na szczeblu Unii.
- 83 Jeżeli chodzi następnie o bardziej szczegółowe powody podniesione wobec A. Abdulrahima w streszczonym uzasadnieniu przedstawionym przez Komitet ds. Sankcji i powtórzone w uzasadnieniu, to bądź są one nie dość precyzyjne i konkretne, by mogły spełniać wymogi nieodłącznie związane z obowiązkiem uzasadnienia i skuteczną kontrolą sądową, bądź, i to w każdym wypadku, nie zostały poparte żadną informacją lub dowodem pozwalającymi na wykazanie ich zasadności faktycznej, podczas gdy są one punkt po punkcie, energicznie i szczegółowo kwestionowane przez A. Abdulrahima.
- 84 I tak, jeżeli chodzi o pierwszy szczegółowy powód przytoczony w uzasadnieniu i streszczony w pkt 72 powyżej, to na poparcie twierdzeń, na których ten zarzut się opiera, nie przedstawiono żadnej informacji lub dowodu, podczas gdy A. Abdulrahim zaprzeczył, by „zajmował wysokie stanowiska w LIFG”.

- 85 Jeżeli chodzi o drugi szczegółowy powód przytoczony w uzasadnieniu i streszczony w pkt 72 powyżej, to twierdzenie, że A. Abdulrahim „pozostawał w ścisłym kontakcie z kierownictwem LIFG w Zjednoczonym Królestwie”, nie jest wystarczająco precyzyjne i konkretne, ponieważ nie zawiera żadnej wskazówki co do tożsamości osób, o których w nim mowa, ani o charakterze tych „ścisłych kontaktów”. W każdym razie okazuje się niewystarczająco uzasadnione w świetle szczegółowych wyjaśnień A. Abdulrahima zwięźle przedstawionych w pkt 76 powyżej.
- 86 Jeżeli chodzi o trzeci szczegółowy powód przytoczony w uzasadnieniu i streszczony w pkt 72 powyżej, to na poparcie twierdzeń, na których ten zarzut się opiera, nie przedstawiono żadnej informacji lub dowodu, podczas gdy A. Abdulrahim zaprzeczył, by miał „bliskie powiązania z dyrektorami agencji pomocowej Sanabel”.
- 87 Jeżeli chodzi o czwarty szczegółowy powód przytoczony w uzasadnieniu i streszczony w pkt 72 powyżej, zgodnie z którym A. Abdulrahim miał „ściśle powiązania z Ghumą Abd’rabbahem, Tahirem Nassufem i Abdulbaqim Mohammedem Khaledem”, to A. Abdulrahim w szczególności wyjaśnił, w pisemnym oświadczeniu z dnia 13 marca 2009 r. oraz w piśmie adwokatów do Komisji z dnia 19 sierpnia 2009 r., że pierwszego znał wyłącznie „towarzysko”, jako że pochodził z tego samego co on regionu Libii, że drugiego tylko jeden raz odwiedził w miejscu jego zamieszkania i że po raz ostatni widział go w 2003 lub 2004 r., natomiast trzeci, który jest jego teściem, również został niesłusznie umieszczony w spornym wykazie z powodu powiązania z LIFG. A. Abdulrahim wskazał ponadto w swoich pismach, że zna wielu członków społeczności libijskiej wygnanej do Zjednoczonego Królestwa, gdyż jest to społeczność mała, a większość uchodźców zna się i wzajemnie sobie pomaga, ale niemożliwością jest dowiedzieć się, czy któryś z członków tej społeczności jest zaangażowany w działalność terrorystyczną. Wobec braku innego szczegółowego wyjaśnienia dotyczącego tych trzech osób, charakteru ich związków z A. Abdulrahimem i ich osobistego zaangażowania w jakąkolwiek działalność terrorystyczną okazuje się, że rzeczone czwarty powód nie został wystarczająco udowodniony.
- 88 Jeżeli chodzi o piąty szczegółowy powód przytoczony w uzasadnieniu i streszczony w pkt 72 powyżej, zgodnie z którym A. Abdulrahim miał „bliskie powiązania z Ismailem Kamoką”, który w czerwcu 2007 r., oskarżony w Zjednoczonym Królestwie o udział w przedsięwzięciu terrorystycznym, przyznał się do winy, to A. Abdulrahim w szczególności wyjaśnił, w pisemnym oświadczeniu z dnia 13 marca 2009 r. oraz w piśmie adwokatów do Komisji z dnia 19 sierpnia 2009 r., że spotkał I. Kamokę w Arabii Saudyjskiej podczas studiów uniwersyteckich, że ten ostatni przybył jako uchodźca do Zjednoczonego Królestwa dwa lata przed nim samym, że ponownie się wówczas spotykali, po raz ostatni dwa lata lub dwa i pół roku wcześniej, lecz nie wiedział nic o wydanych wobec I. Kamoki wyrokach skazujących. W świetle tych szczegółowych wyjaśnień nie można uznać, by fakt, że A. Abdulrahim miał bliskie powiązania z I. Kamoką został dostatecznie udowodniony. Następnie należy stwierdzić, że ewentualne skazanie tego ostatniego w związku z działalnością terrorystyczną, nawet przy założeniu, że zostało ono udowodnione, nie może zostać uwzględnione jako okoliczność przemawiająca przeciwko A. Abdulrahimowi w sytuacji, gdy brak jest jakiegokolwiek innego wyjaśnienia co do jego osobistego zaangażowania w taką działalność. W konsekwencji piąty powód szczegółowy okazuje się niewystarczająco udowodniony.
- 89 W niniejszej sprawie zatem żadna informacja pochodząca z uzasadnienia nie pozwala na wystarczające wykazanie, że A. Abdulrahim był rzeczywiście związany z Al-Kaidą w dniu umieszczenia jego nazwiska w spornym wykazie.
- 90 Dokumenty załączone do odpowiedzi Komisji na zastosowanie środka organizacji postępowania, złożonej w sekretariacie Sądu w dniu 20 stycznia 2014 r., również nie pozwalają na ustalenie, że powody przyjęte przeciwko A. Abdulrahimowi są zasadne. Ponadto okazuje się, że dokumenty te są a priori pozbawione znaczenia dla sprawy, gdyż w większości pochodzą one z okresu zarówno po

umieszczeniu nazwiska A. Abdulrahima w wykazie Komitetu ds. Sankcji, jak i po przyjęciu rozporządzenia nr 1330/2008, a zatem nie mogły zostać wzięte pod uwagę przez Komitet ds. Sankcji ani przez Komisję dla celów oceny celowości zamrożenia środków finansowych A. Abdulrahima.

- 91 Dokładniej rzecz ujmując, pisemne zeznanie („witness statement”) naczelnika departamentu antyterrorystycznego FCO z dnia 18 maja 2011 r. przed High Court, w sprawie *The Queen on the application of Abdulbasit Abdulrahim v. Secretary of State for Foreign and Commonwealth Affairs* (załącznik 1 do odpowiedzi Komisji) wskazuje zasadniczo, że pierwotna decyzja FCO o zaproponowaniu umieszczenia nazwiska A. Abdulrahima w wykazie Komitetu ds. Sankcji w lipcu 2008 r. opierała się głównie na fakcie, że „funkcjonariusze zajmujący się sprawą byli przekonani, że istniały przekonujące materiały, zgodnie z którymi [M. Abdulrahim] był członkiem [LIFG]” i w związku z tym był „powiązany z Al-Kaidą” (pkt 21). Przekonanie to nie zostało jednak poparte żadną informacją ani żadnym dowodem, podczas gdy uzasadnienie przedstawione Komitetowi ds. Sankcji przez Zjednoczone Królestwo w następstwie tej decyzji, w celu umotywowania tego wpisu, odpowiada we wszystkich punktach streszczonemu uzasadnieniu Komitetu ds. Sankcji.
- 92 Załącznik 2 do odpowiedzi Komisji to transkrypcja przemówienia, jakie w dniu 3 listopada 2007 r. wygłosili Ayman Al Zawahiri i Abu Laith Al Libi, ogłaszając formalne połączenie LIFG i Al-Kaidy. Dokument ten jednak, w świetle rozważań przedstawionych przy okazji analizy powodu uzasadniającego natury ogólnej podniesionego wobec A. Abdulrahima (zob. pkt 73–82 powyżej), okazuje się bez znaczenia dla sprawy.
- 93 Załącznik 3 do odpowiedzi Komisji zawiera pismo z dnia 8 grudnia 2010 r. skierowane przez stałego przedstawiciela Zjednoczonego Królestwa do przewodniczącego Komitetu ds. Sankcji, w którym przedstawiono w szczególności przyczyny, dla których to państwo członkowskie popierało wniosek o wykreślenie A. Abdulrahima z wykazu Komitetu ds. Sankcji, lecz nie podano przyczyn, dla których umieszczenie jego nazwiska w rzeczonym wykazie było uważane za uzasadnione w lipcu 2008 r.
- 94 Załącznik 4 do odpowiedzi Komisji stanowi skierowane przez FCO do Komisji w dniu 8 stycznia 2014 r. pismo przewodnie dla dokumentów z załączników 1, 2 i 3.
- 95 Załączniki 5 i 6 do odpowiedzi Komisji to artykuły prasowe informujące o połączeniu LIFG i Al-Kaidy w 2007 r. Załączniki te jednak, w świetle rozważań przedstawionych przy okazji analizy powodu uzasadniającego natury ogólnej podniesionego wobec A. Abdulrahima (zob. pkt 73–82 powyżej), okazują się bez znaczenia dla sprawy.
- 96 Wreszcie załączniki 7, 8 i 9 do odpowiedzi Komisji to artykuły lub opracowania zawierające co do zasady ogólne uwagi na temat, czy to LIFG, czy to Al-Kaidy, czy to terroryzmu islamskiego w Zjednoczonym Królestwie i w żadnej mierze nie dotyczą indywidualnego przypadku A. Abdulrahima.
- 97 Z powyższej analizy, jak również z dokumentów sprawy, które są w dyspozycji Sądu, wynika, że żaden z zarzutów sformułowanych wobec A. Abdulrahima w uzasadnieniu przedstawionym przez Komitet ds. Sankcji nie mógł uzasadnić zastosowania wobec niego środków ograniczających na szczeblu Unii, a to ze względu albo na niewystarczające umotywowanie, albo na brak informacji lub dowodów, które wspierałyby dany powód w obliczu szczegółowo wyjaśnionych zaprzeczeń zainteresowanego (zob. podobnie ww. w pkt 28 wyrok Kadi II, EU:C:2013:518, pkt 163).
- 98 W tych okolicznościach, ze względów prawnych wskazanych w punkcie poprzedzającym, można jedynie stwierdzić nieważność rozporządzenia nr 1330/2008 (zob. podobnie ww. w pkt 28 wyrok Kadi II, EU:C:2013:518, pkt 164), bez potrzeby rozstrzygnięcia w przedmiocie pozostałych zarzutów, zarzutów szczegółowych i argumentów A. Abdulrahima.

W przedmiocie kosztów

- 99 Zgodnie z art. 87 § 2 regulaminu postępowania kosztami zostaje obciążona, na żądanie strony przeciwnej, strona przegrywająca sprawę. Ponieważ Rada i Komisja przegrały sprawę, należy zgodnie z żądaniem A. Abdulrahima obciążyć je kosztami postępowania w sprawie skargi o stwierdzenie nieważności, w tym kosztami postępowania odwoławczego przed Trybunałem.
- 100 Zgodnie z art. 97 § 3 rzeczonego regulaminu, w związku z tym, że A. Abdulrahimaowi została przyznana pomoc w zakresie kosztów postępowania, a Sąd obciążył pozwane instytucje kosztami, instytucje te zostają zobowiązane do zwrotu do kasy Sądu kwot wypłaconych tytułem pomocy w zakresie kosztów postępowania.

Z powyższych względów

SĄD (trzecia izba)

orzeka, co następuje:

- 1) **Stwierdza się nieważność rozporządzenia Komisji nr 1330/2008 z dnia 22 grudnia 2008 r. zmieniającego po raz 103. rozporządzenie Rady (WE) nr 881/2002 wprowadzające niektóre szczególne środki ograniczające skierowane przeciwko niektórym osobom i podmiotom związanym z Osamą bin Ladenem, siecią Al-Kaida i talibami w zakresie, w jakim dotyczy Abdulbasita Abdulrahima.**
- 2) **Rada Unii Europejskiej oraz Komisja Europejska zostają obciążone, poza własnymi kosztami, kosztami poniesionymi przez A. Abdulrahima w związku ze skargą o stwierdzenie nieważności, oraz kwotami wypłaconymi przez Sąd tytułem pomocy w zakresie kosztów postępowania.**

Papasavvas

Forwood

Bieliūnas

Wyrok ogłoszono na posiedzeniu jawnym w Luksemburgu w dniu 14 stycznia 2015 r.

Podpisy